

Μελέτη οικονομολόγων της Σχολής Ανατολικών και Αφρικανικών Μελετών του Πανεπιστημίου του Λονδίνου ισχυρίζεται ότι η λύση για το πρόβλημα δημοσίου χρέους της Ελλάδας πρέπει να περιλαμβάνει είτε δομική μεταρρύθμιση της ευρωζώνης, είτε έξοδο από τη ζώνη του ευρώ.

Η μελέτη σχετίζει την ελληνική κρίση με τα επίμονο γερμανικό πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών.

Οικονομολόγοι της ομάδας Έρευνα για το Χρήμα και τον Χρηματοπιστωτικό Τομέα (Research on Money and Finance, RMF) της Σχολής Ανατολικών και Αφρικανικών Μελετών (SOAS) του Πανεπιστημίου του Λονδίνου, που συντονίζονται από τον καθ. Κώστα Λαπαβίτσα, δημοσιοποίησαν μελέτη για την τρέχουσα κρίση με τίτλο 'Κρίση της Ευρωζώνης – Φτώχεια του Δυνατού, Πτώχευση του Αδύνατου', (www.researchonmoneyandfinance.org). Η παρούσα κρίση δημοσίου χρέους των περιφερειακών χωρών της ευρωζώνης (Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ιρλανδία) σχετίζεται με τα επίμονα γερμανικά πλεονάσματα τρεχουσών συναλλαγών. Η λύση που προτείνεται περιλαμβάνει είτε δομική αλλαγή της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης, είτε έξοδο από τη ζώνη του ευρώ.

Η μελέτη δείχνει ότι η στρεβλή φύση της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης επέτρεψε στη Γερμανία να βελτιώσει της ανταγωνιστικότητά της κατά της περιόδου πριν την κρίση του 2007-9. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας προήλθε κυρίως από την πίεση που ασκήθηκε στους γερμανούς εργαζόμενους. Προέκυψαν έτσι πλεονάσματα στο γερμανικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, τα οποία αντισταθμίζονται από ελλείμματα στα ισοζύγια της Ελλάδας, της Ισπανίας, της Πορτογαλίας και άλλων χωρών της περιφέρειας. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της κρίσης του 2007-9 η ΕΚΤ παρείχε αφειδώς ρευστότητα στις ευρωπαϊκές τράπεζες επιτρέποντάς τους να αντιμετωπίσουν αδυναμίες των ισολογισμών τους. Αλλά το 2009, όταν αρκετά κράτη της ευρωζώνης αντιμετώπισαν αυξημένες δανειακές ανάγκες, η ΕΚΤ ήταν απλώς θεατής. Τα κράτη αναζήτησαν δάνεια τη 'χειρότερη στιγμή' και έγιναν θύματα κερδοσκοπικών επιθέσεων. Η ευρωζώνη άσκησε πιέσεις στις περιφερειακές χώρες για να υιοθετήσουν πολιτική σκληρής λιτότητας. Οι περιφερειακές χώρες αναγκάστηκαν να δεχτούν πολιτικές και όρους του ΔΝΤ, αλλά χωρίς δάνειο του ΔΝΤ.

Υπάρχουν δύο στρατηγικές εναλλακτικές λύσεις για τις χώρες της περιφέρειας. Η πρώτη είναι η μεταρρύθμιση της ευρωζώνης που θα περιλαμβάνει δημοσιονομική χαλάρωση, διεύρυνση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού, εγγυημένο ελάχιστο μισθό, και ασφαλιστική κάλυψη της ανεργίας. Η δεύτερη είναι η έξοδος από την ευρωζώνη με υποτίμηση των εθνικών νομισμάτων και αναδιάρθρωση του χρέους. Θα απαιτηθεί εθνικοποίηση των τραπεζών, επέκταση του δημοσίου ελέγχου σε περιοχές-κλειδιά της οικονομίας, και υιοθέτηση βιομηχανικής πολιτικής. Η λύση αυτή προϋποθέτει δραστική μεταβολή κοινωνικών ισορροπιών υπέρ της εργασίας.